

**LIETUVOS
EDUKOLOGIJOS
UNIVERSITETAS**

Lietuvos
psichologų
sąjunga

LIETUVOS PSICHOLOGŲ KONGRESAS IEŠKOTI, ATRASTI, DALINTIS

2015 m. gegužės 8–9 d.

Recenzuota kongreso medžiaga

EuroPsy

Lietuvos psichologų sąjunga

2015, Vilnius

PRIERAISUMAS VIDURINĖS VAIKYSTĖS LAIKOTARPIU: ŽVELGIANT Į PIRMOJO TYRIMO LIETUVOJE REZULTATUS

ATTACHMENT IN MIDDLE CHILDHOOD: LOOKING AT THE RESULTS OF THE FIRST STUDY IN LITHUANIA

Lina Gervinskaitė-Paulaitienė, Izabelė Grauslienė, Rasa Barkauskienė
Vilniaus universitetas
lina.gervinskaite@fsf.vu.lt

Prierašumas ir jo sąsajos su psichikos sveikata yra plačiai tyrinėjamos ankstyvojoje vaikystėje (Belsky, Fearon, 2002), suaugusiojo amžiuje (Bakermans-Kranenburg, van IJzendoorn, 2009), tačiau apie prierašumą vidurinėje vaikystėje, kuomet galimai vyksta prierašumo sistemos, elgesio ir reprezentacijų transformacija (Dwyer, 2005), yra žinoma daug mažiau. Nors tyrimų, analizuojančių prierašumą vidurinėje vaikystėje nėra daug, tačiau jų rezultatai rodo, jog prierašumo saugumas gali būti svarbus suprantant rizikos ir atsparumo veiksmus šiuo amžiaus tarpsniu (Zachrisson, 2009; Granot, Mayseless, 2001). Atsižvelgiant į prastus vaikų psichikos sveikatos rodiklius Lietuvoje, prierašumo tyrimai tampa dar svarbesni, o išsamesnių vidurinės vaikystės laikotarpio tyrimų Lietuvoje dar nėra. Šiame pranešime pristatomo tyrimo tikslas – analizuoti vaikų prierašumo raišką vidurinės vaikystės laikotarpiu populiacijos, klinikinėje ir globos grupėse. Tyrime buvo naudojamas Vaiko prierašumo interviu (Shmueli-Goetz et al., 2008), skirtas vaikų prierašumo santykių su tėvais (ar kitais artimiausiais globėjais) reprezentacijoms tyrinėti ir prierašumo tipui įvertinti. Tyrimo dalyviai – 146 vaikai nuo 7 iki 11 metų ($M = 8,6$, $SD = 0,985$), 73 mergaitės ir 73 berniukai. Iš šių vaikų 119 buvo pasiekti per mokyklas ir sudarė populiacijos grupę; klinikinę grupę sudarė 15 vaikų, kurių tėvai kreipėsi pagalbos dėl jų emocinių ar elgesio sunkumų; globos grupėje buvo 12 skirtingomis globos sąlygomis gyvenančių vaikų. Tyrimo rezultatai atskleidė, jog populiacijos grupėje yra tik šiek tiek daugiau nei pusė saugiai tiek prie motinos, tiek prie tėvo prisirišusių vaikų; klinikinėje grupėje daugiau nei trečdaliui vaikų yra būdingas saugus prierašumas; analizuojant globos grupę, išryškėjo, kad skirtingomis globos sąlygomis gyvenančių vaikų prierašumo saugumas skiriasi. Pranešime taip pat analizuojamas skirtingų prierašumo tipų (saugus, vengiantis, nerimastingas, dezorganizuotas) pasiskirstymas tiek visoje imtyje, tiek atskirose grupėse, rezultatai aptariami atsižvelgiant į užsienio tyrėjų prierašumo tyrimų rezultatus, taip pat aptariama jų svarba tolesniems tyrimams bei praktiniam darbui.